Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry:n lausunto talousvaliokunnalle

Asiat: HE 41/2023 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2024 ja VNS 1/2023 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2024—2027

LUOVIEN ALOJEN KASVUSTRATEGIA TUKEE TALOUTTA JA TYÖLLISYYTTÄ

Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry kiittää julkisen talouden suunnitelman kirjausta, jonka mukaan hallitus tulee toteuttamaan kulttuuripoliittisen selonteon yhteydessä poikkihallinnollisen luovien alojen kasvustrategian.

Kulttuuria, taidetta, tapahtumia, elämystaloutta ja luovia aloja edistetään niin valtion tasolla kuin kunnissakin sekä osana kulttuuripolitiikkaa, että osana elinkeinopolitiikkaa. Yhdyspintoja on myös esimerkiksi kulttuuriviennin osalta ulkoministeriöön. Siksi on tärkeää, että tavoitteita asetetaan ja toimeenpannaan poikkihallinnollisesti.

VTT:n laatiman tuoreen tilannekuvan mukaan luovien alojen liikevaihto oli viime vuonna noin 14 miljardia euroa. Se syntyi pitkälti yli 130 000 pienyrityksen ja yksinyrittäjän verkostoissa. Uuden tekoälyä hyödyntävän tutkimusmenetelmän ansiosta tutkijat tunnistivat luovien alojen liiketoimintaa ja sitä kautta myös kasvumahdollisuuksia aiempaa tarkemmin.

Luovaa osaamista pidetään kestävän kasvun merkittävänä lähteenä laajalti eri toimialoilla. Siksi myös tarve kehittää luovaa osaamista ja luovia aloja on tunnistettu niin yrityksissä kuin julkisellakin sektorilla. Kasvun kannalta keskeisiä luovan talouden sektoreita ovat VTT:n selvityksen mukaan monistettavat sisällöt, kuten audiovisuaalinen ala, musiikkiala ja peliala. Näillä aloilla liiketoimintaekosysteemit toimivat globaalisti ja digitaalisten alustojen omistajilla on vahva asema asiakastiedon hallinnoijina.

AV-TUOTANTOKANNUSTIN TOIMII JA KULTTUURIN KULUTUS ON KASVANUT

Talousarvioesityksestä onnettomasti poisjäänyt AV-alan tuotantokannustin on onneksi löytänyt jatkoa. Se on ollut konkreettisesti verotuloja tuoden tukemassa AV-alan kasvua. Tuotantokannustin on 25 %:n maksuhyvitys Suomessa toteutetun tuotannon kuluista.

Vuodelle 2025 suunniteltu kulttuurin alennettujen ALV-kantojen korotus saattaa taittaa alan kulutuksen kasvua. Kasvu sinänsä näyttää ennätykselliseltä: Tuoreen Nordean tilastodatan mukaan kulttuuriin on Suomessa kulutettu tänä syksynä jopa 50 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin.

Koko EU on kulttuurin suurvalta. Kulttuuriala ja luovat toimialat kasvoivat ennen koronaa nopeammin kuin EU:n talous keskimäärin ja niiden kauppatase oli 8,6 miljardia euroa ylijäämäinen. Suomen luova talous laahaa eurooppalaisia verrokkimaitaan jäljessä, joten luovien alojen kasvustrategialle on tarve. Onnistuakseen se tarvitsee tuekseen investointeja ja T&K-panostuksia.

Helsingissä 23.10.

Rosa Meriläinen, pääsihteeri